

Criteria voor stift, stiftretentie, opbouw en hierbij toe te passen cement werden overzichtelijk behandeld. Door nieuwe methoden en materialen ontstaan er betere mogelijkheden voor de behandeling van ernstig gemutilleerde elementen.

8. Opmerkingen naar aanleiding van vragen aan de sprekers

De combinatie spitssectie-stiftopbouw wordt niet afgewezen, maar niet meer de beste oplossing gevonden. Totaal vullen van het wortelkanaal acht men beter. Direct hierna kan dan met behulp van een warm instrument ruimte in het kanaal gemaakt worden. In deze ruimte kan later met de preparatie voor de stiftopbouw verder gegaan worden. Op deze wijze ontstaat er doorgaans een dunnere cementlaag.

Het onderdompelen van de guttapercha in een desinfectans (bijv. NaOCl) een half uur voor plaatsing is zeer waarschijnlijk een afdoende antiseptische maatregel voor deze stiften.

Apparaten die op niet-röntgenologische wijze de apex kunnen lokaliseren doen dit in $\pm 75\%$ van de gevallen correct. Een röntgenfoto wordt derhalve nog steeds onmisbaar geacht.

Om ongewenste verandering van composiet bij een opbouw door water-opname of thermische invloeden zo gering mogelijk te doen zijn, wordt het zo dun mogelijk maken van de composietlaag met een zo dik mogelijke stift geadviseerd.

Als vanwege het persisteren van een granuloom na endodontische behandeling een apicale exploratie geïndiceerd is, wordt een apicale curettage alléén onvoldoende geacht. Het aanbrengen van ook een retrograde vulling verdient de voorkeur.

Ook bij orthograde apexresecties kunnen de nieuwere vultechnieken, zoals laterale condensatie zeker van nut zijn, aangezien vele wortelkanalen na vormgeving op doorsnede niet rond zijn.

Afgezien van tijdgebrek, een moeilijk droog te houden kanaal en waarschijnlijk ook pijn, zijn er (in theorie) weinig argumenten om een endodontische behandeling niet in één zitting af te maken. Niet geheel duidelijk werd of dit ook bij een al langer naar de mondholte open zijnde pulpaholte het beste advies is.

De sprekers hebben hun toehoorders een degelijke 'state of the art' over de endodontie voorgeschied. Voor velen viel er nieuws te beluisteren. Tenslotte valt altijd weer op dat de activiteiten in het kader van de dr. G. J. van Hoytema-stichting behalve een vakinhoudelijke, ook zeker een gezelligheidsfunctie hebben.

B. Witsenburg, Almelo

SYMPOSIUM 'RAAKVLAKKEN TUSSEN TANDHEELKUNDE EN ANESTHESIOLOGIE'

Aankondiging voor 8 september 1989 te Amsterdam

De Polikliniek Bijzondere Tandheelkunde (ACTA) en de Vakgroep Anesthesiologie (UvA) organiseren voor vrijdag 8 september a.s. (9.00-17.30 uur) het symposium *Raakvlakken tussen tandheelkunde en anesthesiologie* in de grote collegezaal van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam aan de Louwesweg 1 te Slotervaart.

Aangezien niet alle patiënten op inhalatiesedatie met lachgas zodanig reageren dat de tandheelkundige behandeling in haar geheel en op een verantwoorde manier kan worden uitgevoerd, zullen tijdens dit symposium de toepassingsmogelijkheden van een aantal andere farmacologische methodieken worden besproken. Het programma ziet er als volgt uit.

Mw. Prof. D. M. E. Vermeulen-Cranch: The history of pain control in dentistry in The Netherlands.

Dr. D. Harris: Sedation methods in dental practice in the United Kingdom and Ireland.

Dr. P. W. Thompson: Management of the handicapped patient in dentistry: sedation or anaesthesia?

D. A. S. Sjamsoedin: Ziekenhuistandheelkunde en anesthesiologie.

Dr. D. Harris: Patient monitoring during sedation: emergencies, resuscitation equipment.

Mw. L. B. Oei-Lim en D. A. S. Sjamsoedin: Intraveneuze sedatie in de tandheelkunde met propofol?

H. C. Schuijt: Lachgas en arbeidshygiëne: recente ontwikkelingen.

Dr. J. Ruprecht: Is nitrous oxide obsolete?

Inschrijving dient te geschieden door overmaking van f 75,00 (na 31 augustus f 85,00) op rekeningnummer 54.69.00.933 bij de ABN (postbanknummer ABN: 662400) te Amsterdam, onder vermelding van 'symposium Raakvlakken tussen tandheelkunde en anesthesiologie'. Na ontvangst van de betaling wordt een bevestiging toegezonden.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door Dr. P. C. Makkes, Polikliniek Bijzondere Tandheelkunde ACTA, telefoon 020-518 8431.

MINISTERIE VAN VROM

Uitgave brochure 'Milieuveilig omgaan met chemisch afval in tandartspraktijken'

Het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) heeft een brochure het licht doen zien met de titel *Milieuveilig omgaan met chemisch afval in tandartspraktijken*. Hierin wordt uiteengezet wat onder chemisch afval (amalgamresten, afgewerkte fotochemicaliën, loodstrips) wordt verstaan

en hoe men daarmee moet omgaan. De in de brochure genoemde afvalstoffen zijn chemisch afval in de zin van de wet (Wet chemische afvalstoffen) en de tandarts is dan ook verplicht dit chemisch afval op te vangen (amalgamaafscheider) en apart van het overige praktijkafval te bewaren (stopfles, jerrycans). Het chemisch afval mag uitsluitend worden afgegeven aan een officieel inzamelbedrijf met een ministeriële vergunning om het in ontvangst te nemen. (Afgifte aan een niet-vergunninghouder is eveneens strafbaar). Hun adressen staan vermeld in de - kosteloos bij het ministerie te verkrijgen - *Landelijke lijst van vergunninghouders chemisch afval*.

De brochure zelf is eveneens kosteloos verkrijgbaar bij het Ministerie van VROM, Bureau Beheer en Distributie, postbus 20951, 2500 EZ Den Haag (telefoon 070-264 201, toestel 2983/2301).

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE NIJMEGEN

Aankondiging programma 21 september 1989

Op donderdag 21 september a.s. zal de 100e klinische avond worden gehouden in de aula van de Katholieke Universiteit, Comeniuslaan 2 te Nijmegen. De aula bevindt zich in het congresgebouw dat gelegen is tegenover het Gebouw voor klinische tandheelkunde aan de Philips van Leydenlaan 25.

Aanvang 20.00 uur precies.

Thema: *Veranderingen en hun achtergronden, sinds de eerste klinische avond voor tandartsen te Nijmegen d.d. 5 oktober 1967.*

Programma:

Prof. Dr. F. P. G. M. van der Linden: Inleiding.

Prof. Dr. A. J. M. Plasschaert: Onderwijs.

Prof. Dr. K. König: Onderzoek.

Prof. Dr. R. C. W. Burgersdijk: Benadering van de patiënt in behandeling.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1989

Binnenland

Zaterdag 2 - vrijdag 8 september

77e Wereldjaarcongres F.D.I., annex jubileumcongres NMT en IDEA-vakbeurs, Internationaal Congrescentrum RAI, Amsterdam.

*** Maandag 4 september**

Nascholingscursus voor mondhygiënist: 'Parodontale therapie voor de mondhygiënist: initiële behandeling en nazorg'. In de periode van 4 september tot en met 11 december 1989 om de andere week op een maandagmiddag (9x). Vakgroep Parodontologie, Katholieke Universiteit in Nijmegen. Inl. Hr J. Smeekens 080-514040/08851-16667.

Vrijdag 8 - zondag 10 september

Internationaal congres Ned. Ver. voor Orale Implantologie, Marriott Hotel, Stadhouderskade 21, Amsterdam. Inl. congresbureau NVOI, Eeuwigelaan 53, 1861 CL Bergen (NH) (tel. 02208-96411).

Vrijdag 8 september

Symposium 'Raakvlakken tussen tandheelkunde en anesthesiologie' (ACTA, Polikliniek Bijzondere Tandheelkunde en vakgroep anesthesiologie UvA). Aanvang 9.00 uur. Collegezaal Academisch Centrum Tandheelkunde, Louwesweg 1 te Amsterdam. Inl. Dr. P. C. Makkes, Polikliniek bijzondere Tandheelkunde, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam (tel. 020-5188431).

*** Vrijdag 8 - zondag 10 september**

Internationaal congres Ned. Ver. voor orale implantologie, Marriott Hotel, Stadhouderskade 21, Amsterdam. Inl. Congresbureau NVOI, Eeuwigelaan 53, 1861 CL Bergen (NH).

Zaterdag 16 september

Cursus 'De open beet' (orthodontische en kaakchirurgische aspecten), afd. Mond- en kaakchirurgie en afd. Orthodontie KUN. Inl. mw. J. Koot, congresbureau KUN, postbus 9111, 6500 HN Nijmegen.

*** Donderdag 21 september**

100e Klinische avond voor tandartsen in de aula van de Katholieke Universiteit, Comeniuslaan 2, Nijmegen.

*** Zaterdag 23 september**

Artsenvereniging tot bevordering van de Natuurgeneeswijze: congres 'Water en gezondheid', Huis ter Duin, Kon. Astridboulevard 5, Noordwijk aan Zee. Aanvang 10.00 uur. Inl. Stichting Delphi. Eeldersingel 16, 9726 AR Groningen (tel. 050-13 29 22, b.g.g. 05219-2019).

Dinsdag 26 september

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

*** Donderdag 28 september**

Stichting PAOT-NMT Noord-Oost Nederland (afd. Groningen en Drenthe): klinische avond, collegezaal Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: Gnathologie (Prof. Dr. J. de Boever: Cranio-mandibulaire dysfunctie). Inl. mw. K. Smit, Ubbo Emmiusingel 27, 9711 BC Groningen (tel. 050-13 00 64).

Dinsdag 10 oktober

Algemene Ledenvergadering Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht.

*** Donderdag 12 oktober**

Stichting PAOT-NMT Noord-Oost Nederland (afd. Groningen en Drenthe): studiedag 'Adhesieve tandheelkunde', havezate 'De Havixhorst', De Wijk. Inl. mw. K. Smit, Ubbo Emmiusingel 27, 9711 BC Groningen (tel. 050-13 00 64).

Vrijdag 27 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, Marriott Hotel, Stadhouderskade 21, Amsterdam. Thema: Tandarts: klem tussen wetenschap en publiek. Inl. Dr. A. Groeneveld, Oude Woudenbergsesweg 19, 3941 JN Doorn (tel. 03430-13336).

Dinsdag 31 oktober

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Onderwerp: Precisieverankering van partiële en volledige prothesen. Aanvang 20.15 uur. Inl. K. van Keimpema, Stationsstraat 44, 5121 ED Rijen (tel. 01612-3711/4756).

Dinsdag 31 oktober

Stichting Voeding Nederland e.a.: symposium 'Vetten in en uit de voeding', Jaarbeurs Congrescentrum, Utrecht. Inl. mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (tel. 05908-16043).

Vrijdag 3 - zaterdag 4 november

33e Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Mondziekten en kaakchirurgie, Motel Akersloot, Alkmaar. Thema: De nervus centraal. Inl. J. Schoen, Nesdijk 25, 1861 MG Bergen (NH) (tel. 02208-94981).

*** Zaterdag 4 november**

WTA-cursus 'De verkorte tandboog - een therapeutisch concept voor risicogroepen en in de gerodontologie' (Prof. Dr. A. F. Käyser, KUN), Schouwburg 'Orpheus', Apeldoorn. Inl. secr. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587).

Dinsdag 7 november

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

*** Donderdag 9 november**

Viering 4e lustrum afd. Mondziekten en Kaakchirurgie Vrije Universiteit, De Boelelaan 1117, Amsterdam. Cursus: The current state of surgical orthodontics (Dr. B. N. Epker, Forth Worth, V.S.). Inl. mw. N. Matullessya, AZVU, postbus 7057, 1007 MB Amsterdam (tel. 020-548 7118).

Vrijdag 10 november

Dr. G. J. van Hoytema-Stichting Twente: cursus 'Orthodontie in de algemene praktijk', Gebouw 'De Vrijhof', Universiteit Twente. Inl. secr. van

Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede (tel. 053-89 24 09, tussen 08.30 en 11.30 uur).

*** Vrijdag 10 november**

Congresdag Ned. Ver. voor Gerontologie. Thema: Levensverlenging, ouder worden tot (w)elke prijs. Inl. secr. Congressie., postbus 1009, 2920 BA Krimpen a.d. IJssel.

Donderdag 16 - zaterdag 18 november

The 4th Biennial Congress of the European Society of Endodontology, Tropeninstituut, Amsterdam. Thema: Issues about Tissues. Inl. H. W. Kersten, Amsterdamseweg 310, 1182 HP Amstelveen (tel. 020-45 97 94).

Donderdag 16 november

Klinische avond in de collegezaal Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Prof. Dr. G. Boering: 'Mondheelkunde'.

Vrijdag 17 november

Jubileumcongres Dr. Daniel den Hoed Kliniek, Intel Hotel, Rotterdam. Thema: Oncologie en Tandheelkunde. Inl. L. L. Visch, postbus 5201, 3008 AE Rotterdam (tel. 010-4391361/4391395).

1989

Buitenland

Maandag 28 - woensdag 30 augustus

Int. Conference on blood-borne infections in the work-place, Berns' Congress Centre, Berzel congress ii Park, Stockholm, Zweden. Inl. Blood-Borne Infections 1989, c/o box 5619, S-11486 Stockholm, Zweden.

Dinsdag 5 - donderdag 7 september

15th Annual meeting Association for Dental Education in Europe (ADEE), Brussel, België. Inl. Prof. Dr. P. Boute, Tandheelkundig Instituut, Vrije Universiteit, Laarbeeklaan 103, 1090 Brussel, België.

Woensdag 13 - zaterdag 16 september

3rd International Hospital, Health Care, Medical Equipment and Pharmaceutical Exhibition and Conference 'Hospital Indonesia 89', Jakarta, Indonesië. Inl. N. West, Overseas Exhibition Services Ltd., 11 Manchester Square, London W1M 5AB, Engeland.

Donderdag 5 - zaterdag 7 oktober

Int. orthodontisch congres 'Recent concepts in orthodontics', Universitair Ziekenhuis, De Pintelaan 185, Gent, België. Inl. Prof. Dr. L. Dermaut, De Pintelaan 185, 9000 Gent, België.

Zaterdag 14 en zaterdag 21 oktober

Herfstcursus 1989 'Paro-Prothetiek', Vlaamse Ver. voor Tandheelkunde, Universitair zieken-

huis, Gent, België. Inl. secr. L. De Maesschalck, Izegemstraat 2-4, 8770 Ingelmunster, België (tel. 051-30 40 17).

1990

Binnenland

Vrijdag 12 januari

11e Lustrum NMT-afdeling 't Gooi e.o. Motto: 'Gnathologie - voor wie?' Inl. K. S. Phoa, Kon. Wilhelminalaan 34, 1411 EN Naarden (tel. 02159-48261).

* Vrijdag 2 februari

WTA-cursus 'Reconstruction of the traumatized dentition: diagnosis and treatment-planning after injury' (Prof. Dr. J. O. Andreasen en Prof. Dr. F. M. Andreasen, Kopenhagen), Aula Major Katholieke Universiteit te Nijmegen. Inl.

secr. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587).

* Donderdag 22 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

* Vrijdag 20 - zondag 22 april

'Dentica '90', vakbeurs voor tandheelkunde, tandtechniek en mondverzorging, Expohal, Hilversum. Inl. Bureau Delooze, 's-Gravenweg 44, 2911 CG Nieuwerkerk a/d IJssel (tel. 01803-15588).

* Woensdag 16 - zaterdag 19 mei

3rd North Sea Conference on Periodontology, MECC-congrescentrum, Maastricht. Inl. Ned. Ver. voor Parodontologie, postbus 24, 9649 ZG Muntendam (tel. 05987-27309).

* Zaterdag 8 september

NMT-afdeling Neder-Veluwe: lustrumsymposium 'De tandarts en zijn gezondheid'. Inl. mw. Dr. H. C. B. van Vliet-de Vries, Ereprijs 3, 6721 ZA Bennekom (tel. 08389-13125 na 19.00 uur).

* Vrijdag 26 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

1990

Buitenland

Woensdag 3 - vrijdag 5 januari

3rd Int. Interdisciplinary Research Conference on Fundamentals of Bone Growth, University of California, Los Angeles, V.S.

Zaterdag 20 - donderdag 25 januari

14th São Paulo Dental Meeting, Brazilië.